

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 27 september 2017*

”Begäran om förhandsavgörande – Immaterialrätt – Förordning (EG) nr 6/2002 – Artikel 20.1 c, artikel 79.1, och artiklarna 82, 83, 88 och 89 – Talan om intrång – Begränsning i rättigheter knutna till gemenskapsformgivningar – Begreppet citera – Förordning (EG) nr 44/2001 – Artikel 6.1 – Behörighet med avseende på en svarande som har hemvist utanför domstolsmedlemsstaten – Geografisk omfattning av behörigheten för domstolarna för gemenskapsformgivningar – Förordning (EG) nr 864/2007 – Artikel 8.2 – Tillämplig lag på yrkanden om att beslut ska fattas om påföljder och andra åtgärder”

I de förenade målen C-24/16 och C-25/16

angående beslut att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, från Oberlandesgericht Düsseldorf (Regionala överdomstolen i Düsseldorf, Tyskland), av den 7 januari 2016, som inkom till domstolen den 18 januari 2016, i målen

Nintendo Co. Ltd

mot

BigBen Interactive GmbH,

BigBen Interactive SA,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič (referent), domstolens ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad domare på andra avdelningen, samt domarna A. Prechal, C. Toader och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: handläggaren R. Schiano,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 7 december 2016,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Nintendo Co. Ltd, genom A. von Mühlendahl och H. Hartwig, Rechtsanwälte,
- BigBen Interactive GmbH och BigBen Interactive SA, genom W. Götz, C. Onken och C. Kurtz, Rechtsanwälte,

* Rättegångsspråk: tyska.

– Europeiska kommissionen, genom T. Scharf och M. Wilderspin, båda i egenskap av ombud,
och efter att den 1 mars 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Respektive begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 20.1 c, artikel 79.1 och artiklarna 82, 83, 88 och 89 i rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning (EGT L 3, 2002, s. 1), av artikel 6.1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1), och av artikel 8.2 och artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) (EUT L 199, 2007, s. 40).
- 2 Respektive begäran har framställts i mål mellan, å ena sidan, bolaget Nintendo Co. Ltd (nedan kallat Nintendo) som är etablerat i Japan och, å andra sidan, bolagen BigBen Interactive GmbH (nedan kallat BigBen Tyskland) som är etablerat i Tyskland och BigBen Interactive SA (nedan kallat BigBen Frankrike) som är moderbolag till BigBen Tyskland och etablerat i Frankrike. I målen hade Nintendo väckt talan mot BigBen Tyskland och BigBen Frankrike för intrång i rättigheter som är knutna till den gemenskapsformgivning som Nintendo innehar.

Unionsrätt

Förordning nr 44/2001

- 3 Förordning nr 44/2001 har, i förhållandet mellan medlemsstaterna, ersatt konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, som undertecknades i Bryssel den 27 september 1968 (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30) (nedan kallad Brysselkonventionen). Förordning nr 44/2001 upphävdes och ersattes i sin tur genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1), vilken blev tillämplig den 10 januari 2015. Artikel 66.1 i den förordningen innehåller övergångsbestämmelser och i artikeln föreskrivs att förordningen ”ska tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts, på officiella handlingar som formellt har upprättats eller registrerats och på förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts från och med den 10 januari 2015”.
- 4 I skäl 11 i förordning nr 44/2001 angavs följande:

”Behörighetsbestämmelserna måste uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist, och det måste alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till partsautonomin gör det berättigat att använda någon annan anknytning. ...”

5 I artikel 6.1 i nämnda förordning föreskrevs följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat kan även väckas i följande fall:

- 1) Om han är en av flera svarande, vid domstol där någon av svarandena har hemvist, förutsatt att det finns ett tillräckligt nära samband mellan käromålen för att en gemensam handläggning och dom skall vara påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.”

6 I artikel 68.2 i samma förordning föreskrevs följande:

”I den mån denna förordning mellan medlemsstaterna ersätter bestämmelserna i Brysselkonventionen skall alla hänvisningar till denna anses vara hänvisningar till denna förordning.”

Förordning nr 6/2002

7 Skälen 6, 7, 22, och 29–31 i förordning nr 6/2002 har följande lydelse:

”(6) ... målen för den föreslagna åtgärden, särskilt ett formskydd för ett område som omfattar alla medlemsstater, [kan] inte i tillräcklig utsträckning ... uppnås av medlemsstaterna på grund av omfattningen och verkan av inrättandet av en gemenskapsformgivning och en gemenskapsmyndighet på området, ...

(7) Ökat skydd för industriell formgivning stimulerar inte endast de enskilda formgivarna att bidra till [unionens] samlade höga kompetens på området, utan främjar också innovation och utveckling av nya produkter och investeringar i produktionen av dessa.

...

(22) Åtgärder för att säkerställa utövandet av dessa rättigheter bör regleras i nationell lagstiftning. Det är därför nödvändigt att föreskriva vissa grundläggande, enhetliga påföljder i alla medlemsstater. Dessa påföljder bör göra det möjligt att hindra fortsatt intrång, oavsett vid vilken domstol talan väcks.

...

(29) Det är av stor betydelse att de rättigheter som en gemenskapsformgivning medför kan tillämpas effektivt inom [unionens] hela territorium.

(30) Systemet för rättslig prövning bör utformas så att 'forum shopping' i möjligaste mån undviks. Det är därför nödvändigt att fastställa klara bestämmelser om internationell behörighet.

(31) Denna förordning utesluter inte att det på formgivningar som skyddas genom gemenskapsformgivning tillämpas bestämmelser om industriellt rättsskydd eller andra relevanta bestämmelser i medlemsstaternas lagstiftning, till exempel bestämmelser om formskydd förvärvat genom registrering eller bestämmelser om oregistrerade formgivningar, varumärken, patent och nyttighetsmodeller, illojal konkurrens eller civilrättsligt ansvar.”

8 I artikel 1.3 i förordningen föreskrivs följande:

”En gemenskapsformgivning skall ha en enhetlig karaktär. Den skall ha samma rättsverkan i hela [unionen]. Den får registreras, överlåtas, avstås från eller bli föremål för ett avgörande varigenom den förklaras ogiltig, eller dess användning får förbjudas, endast med avseende på hela [unionen]. Denna princip ska gälla om inte annat föreskrivs i denna förordning.”

9 Artikel 19.1 i förordningen har följande lydelse:

”En registrerad gemenskapsformgivning skall ge innehavaren ensamrätt att använda den och att hindra tredje man från att utan hans samtycke använda den. Med användning enligt denna bestämmelse avses särskilt att tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden, importera, exportera eller använda en produkt som formgivningen ingår i eller används för eller att lagerhålla en sådan produkt för sådana ändamål.”

10 Artikel 20 i förordning nr 6/2002 har rubriken ”Begränsning i rättigheter knutna till gemenskapsformgivningar”. Artikel 20.1 har följande lydelse:

”De rättigheter som är knutna till en gemenskapsformgivning får inte utövas när det gäller

- a) handlingar som företas privat och utan vinstsyfte,
- b) handlingar som företas i experimentsyfte,
- c) handlingar som innebär återgivning i syfte att citera eller undervisa, förutsatt att sådana handlingar är förenliga med god affärssed och inte omotiverat skadar normalt utnyttjande av formgivningen samt på villkor att källan anges.”

11 I artikel 79.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Om inte annat anges i denna förordning, skall [Brysselkonventionen] tillämpas i mål om gemenskapsformgivningar och på ansökningar om registrerade gemenskapsformgivningar samt i mål som grundar sig på gemenskapsformgivningar och nationella formgivningar som åtnjuter samtidigt skydd.”

12 Enligt artikel 79.3 i förordningen ska artiklarna 2 och 4, artikel 5.1 och 5.3–5, artikel 16.4 och artikel 24 i Brysselkonventionen inte tillämpas när det gäller mål i fråga om talan och genkärsmål som avses i artikel 81 i samma förordning. Det framgår även av artikel 79.3 att artiklarna 17 och 18 i nämnda konvention ska tillämpas med de begränsningar som följer av artikel 82.4 i samma förordning.

13 I artikel 80.1 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall inom sina territorier utse så få nationella domstolar i första och andra instans som möjligt (domstolar för gemenskapsformgivningar), vilka skall utöva de funktioner som tilldelas dem enligt denna förordning.”

14 I artikel 81 a i förordningen föreskrivs följande:

”Domstolarna för gemenskapsformgivningar skall ha exklusiv behörighet i fråga om

- a) talan om intrång och, om sådan talan är tillåten enligt nationell lag, talan om fara för intrång i rätten till gemenskapsformgivningar.”

15 I artikel 82 i förordning nr 6/2002 föreskrivs följande:

”1. Om inte annat följer av bestämmelserna i denna förordning eller av de bestämmelser i [Brysselkonventionen] som enligt artikel 79 skall tillämpas, skall sådan talan som avses i artikel 81 väckas vid domstol i den medlemsstat där svaranden har sitt hemvist eller, om han inte har hemvist i någon medlemsstat, i den medlemsstat där han har ett driftställe.

...

5. Sådan talan som avses i artikel 81 a och d får även väckas vid domstol i den medlemsstat där intrång eller fara för intrång har förekommit.”

16 I artikel 83 i förordningen föreskrivs följande:

”1. En domstol för gemenskapsformgivning vars behörighet grundar sig på artikel 82.1, 82.2, 82.3 och 82.4 är behörig i fråga om intrång eller fara för intrång som förekommer inom någon medlemsstats territorium.

2. En domstol för gemenskapsformgivning vars behörighet grundar sig på artikel 82.5 är endast behörig i fråga om intrång som begås eller som det finns risk för inom den medlemsstats territorium där domstolen är belägen.”

17 I artikel 88.2 och 88.3 anges följande:

”2. I de frågor som inte regleras av denna förordning skall en domstol för gemenskapsformgivning tillämpa det egna landets lagstiftning, inklusive dess internationella privaträtt.

3. Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall en domstol för gemenskapsformgivning tillämpa de rättegångsregler som gäller för en talan beträffande ett nationellt formskydd i den medlemsstat där domstolen har sitt säte.”

18 Artikel 89 i förordning nr 6/2002 har följande lydelse:

”1. Om i ett mål om intrång eller om fara för intrång en domstol för gemenskapsformgivning finner att svaranden har gjort intrång eller skapat fara för intrång i en gemenskapsformgivning, skall domstolen, om det inte finns särskilda skäl att inte göra det, besluta om följande åtgärder:

- a) Förbud för svaranden att fortsätta de handlingar som innebär intrång eller fara för intrång i gemenskapsformgivningen.
- b) Beslag av de intrångsgörande produkterna.
- c) Beslag av material och utrustning.
- d) Annan påföljd som är lämplig med hänsyn till omständigheterna och som föreskrivs i lagstiftningen, inklusive den internationella privaträtten, i den medlemsstat där de handlingar begicks som utgjorde intrång eller fara för intrång.

2. Domstolen för gemenskapsformgivning skall i enlighet med sin nationella lagstiftning vidta sådana åtgärder som syftar till att se till att de påföljder som avses i punkt 1 efterlevs.”

Förordning nr 864/2007

19 Skälen 6, 7, 13, 14, 16 och 19 i förordning nr 864/2007 har följande lydelse:

”(6) För att den inre marknaden skall kunna fungera väl, i syfte att förbättra möjligheten att förutse resultatet av en tvist, öka säkerheten i fråga om vilken lag som är tillämplig och öka den fria rörligheten för domar, måste medlemsstaternas lagvalsregler leda till att samma nationella lag är tillämplig oavsett vid vilket lands domstol talan har väckts.

(7) Denna förordnings materiella tillämpningsområde och bestämmelser bör överensstämma med [förordning nr 44/2001] och [med] de instrument som rör tillämplig lag på avtalsförpliktelser.

...

(13) Enhetliga regler som tillämpas oavsett vilket lagval som följer av dem kan göra att risken för snedvriden konkurrens mellan de rättssökande i [unionen] avvärs.

(14) Kravet på rättssäkerhet och behovet av att skipa rättvisa i enskilda fall utgör viktiga delar i ett område med rättvisa. I denna förordning fastställs de anknytningsfaktorer som är mest lämpliga för att uppnå dessa mål. I denna förordning fastställs därför en allmän regel, men också särskilda regler och, i vissa bestämmelser, en undantagsregel som gör det möjligt att göra undantag från dessa regler om det klart framgår av alla omständigheter i fallet att den skadestandsgrundande händelsen har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land. Alla dessa regler bildar således ett flexibelt ramverk av lagvalsregler. Det gör det även möjligt för den domstol där talan har väckts att behandla enskilda fall på lämpligt sätt.

...

(16) Enhetliga regler bör öka möjligheten att förutse hur domstolarna kommer att döma och garantera rimlig avvägning mellan de intressen som den vars ansvar görs gällande och den skadelidande har. Anknytningen till det land där den direkta skadan uppkom (*lex loci damni*) skapar en rimlig balans mellan de intressen som den vars ansvar görs gällande och den skadelidande har, och den avspeglar även den moderna uppfattningen om civilrättsligt ansvar och utvecklingen av system för strikt ansvar.

...

(19) Särskilda regler bör införas för speciella skadestandsgrundande händelser där regeln inte tillgodoser behovet av en rimlig balans mellan berörda intressen.”

20 I artikel 4.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall i fråga om en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i en skadestandsgrundande händelse lagen i det land där skadan uppkommer tillämpas oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade och oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder av händelsen uppkommer.”

21 I artikel 8.1 och 8.2 i förordningen föreskrivs följande:

”1. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i ett immaterialrättsintrång skall vara lagen i det land där skydd görs gällande.

2. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i ett intrång i en immateriell rättighet som gäller i hela gemenskapen, skall vara lagen i det land där intrånget skedde när det gäller alla frågor som inte regleras i det relevanta gemenskapsinstrumentet.”

22 I artikel 15 a, d och g i förordningen föreskrivs följande:

”Tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser enligt denna förordning skall reglera särskilt

a) grunden för och omfattningen av ansvaret, däribland fastställandet av vilka personer som kan hållas ansvariga för sina handlingar,

...

d) de åtgärder som en domstol får vidta inom gränserna för sina befogenheter enligt sin processlagstiftning för att förhindra skadan eller få den att upphöra, eller för att säkerställa att ersättning utgår för skadan,

...

g) ansvar för andra personers handlingar.”

Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

23 Nintendo är ett multinationellt bolag som tillverkar och saluför dataspel och spelkonsoler, bland annat spelkonsolen Wii och tillhör till den. Bolaget innehar flera gemenskapsformgivningarna som registrerats för följande tillhör till Wii: handkontrollen till Wii, den så kallade Wii Nunchuck-kontrollen som gör det möjligt att styra kompatibla spel på olika sätt, tillbehöret Wii Motion Plus som kan kopplas till handkontrollen, och Balance Board som gör att spelaren kan styra spelet genom att förändra viktfordelningen.

24 BigBen Frankrike tillverkar handkontroller och andra tillhör som är kompatibla med spelkonsolen Wii. Bolaget saluför produkterna via sin webbplats direkt till konsumenterna i bland annat Frankrike, Belgien och Luxemburg, och till dess tyska dotterbolag BigBen Tyskland. Sistnämnda bolag säljer de av BigBen Frankrike tillverkade produkterna vidare till konsumenterna i Tyskland och Österrike, bland annat via internet.

25 Det framgår av de handlingar i målet som EU-domstolen tagit del av att BigBen Tyskland inte har något eget varulager, utan mottagna beställningar vidarebefordras till BigBen Frankrike. De produkter som avses med talan om intrång levereras således från Frankrike. BigBen Tyskland och BigBen Frankrike använder även bilder på produkter som motsvarar Nintendos skyddade formgivningarna i samband med den lagliga saluföringen, inbegripet i reklam syfte, av vissa andra produkter som bolagen saluför.

26 Nintendo anser att BigBen Tysklands och BigBen Frankrikes saluföring av vissa av de produkter som det sistnämnda bolaget tillverkar utgör intrång i de rättigheter som är knutna till Nintendos registrerade gemenskapsformgivningarna. Nintendo är även av den uppfattningen att det inte kan anses att de båda bolagen har rätt att i sin kommersiella verksamhet använda bilder av de produkter som motsvarar dessa skyddade gemenskapsformgivningarna. Av dessa skäl väckte Nintendo talan vid Landgericht Düsseldorf (regional domstol i Düsseldorf) mot BigBen Tyskland och BigBen Frankrike och yrkade fastställelse av att de gjort intrång i de rättigheter som är knutna till nämnda formgivningarna.

- 27 Landgericht Düsseldorf (regional domstol i Düsseldorf) fann att BigBen Tyskland och BigBen Frankrike hade gjort intrång i de rättigheter som är knutna till Nintendos registrerade gemenskapsformgivning. Samma domstol ogillade emellertid talan vad gäller bolagens användning av bilder av de produkter som motsvarar nämnda formgivning. Den domstolen förbjöd således BigBen Tyskland att använda nämnda formgivning inom unionens territorium och biföll, utan territoriell begränsning, Nintendos accessoriska yrkanden om tillgång till olika upplysningar, räkenskapshandlingar och andra handlingar som de båda bolagen innehade, ekonomisk ersättning, förverkande och återkallande av de aktuella produkterna, offentliggörande av avgörandet och ersättning för advokatkostnader (nedan kallade Nintendos accessoriska yrkanden).
- 28 Landgericht Düsseldorf (regional domstol i Düsseldorf) konstaterade att den hade internationell behörighet i förhållande till BigBen Frankrike och förpliktade bolaget att upphöra med användningen av de skyddade formgivningarna inom unionen. Vad gäller de accessoriska yrkandena begränsades avgörandets verkningar till BigBen Frankrikes ageranden rörande de produkter som levereras till BigBen Tyskland. Någon begränsning av avgörandets verkningar i geografiskt hänseende fastställdes emellertid inte. Landgericht Düsseldorf (regional domstol i Düsseldorf) fann att tillämplig lag var lagen i det land där intrånget skett. I förevarande fall rörde det sig således om tysk, österrikisk och fransk rätt.
- 29 Både Nintendo och de båda bolag som är svarande i de nationella målen överklagade detta avgörande till Oberlandesgericht Düsseldorf (Regionala överdomstolen i Düsseldorf).
- 30 Till stöd för sitt överklagande har BigBen Frankrike åberopat att tyska domstolar saknar behörighet att meddela beslut gentemot bolaget med verkningar i hela unionen och att sådana beslut kan endast ha nationell räckvidd. Nintendo har å sin sida invänt mot att beslutens räckvidd har begränsats till att endast avse produkter som ingår i leveranskedjan mellan svarandebolagen. Nintendo har även gjort gällande att bolagen inte kan anses ha rätt att använda bilder av produkter som motsvarar Nintendos registrerade gemenskapsformgivning i sin egen affärsverksamhet och i syfte att marknadsföra sina egna produkter. Bolagen har för sin del hävdats att en sådan användning är förenlig med förordning nr 6/2002. Nintendo anser dessutom att det är tysk rätt som ska tillämpas på dess yrkanden avseende Big Ben Tyskland och fransk rätt som ska tillämpas på yrkandena avseende BigBen Frankrike, till skillnad från vad Landgericht Düsseldorf (regional domstol i Düsseldorf) slog fast.
- 31 Nintendo har således yrkat att den hänskjutande domstolen ska förbjuda BigBen Frankrike och BigBen Tyskland att tillverka, importera, exportera, använda eller för sådana ändamål inneha de aktuella produkterna i unionen och/eller återge produkternas utseende, och till och med att använda bilder av produkter som motsvarar Nintendos gemenskapsformgivning i hela unionen. Nintendos yrkande om förbud mot tillverkning av de produkter som enligt Nintendo utgör intrång i de rättigheter som är knutna till bolagets registrerade gemenskapsformgivning berör endast BigBen Frankrike.
- 32 Nintendo har även yrkat att dess accessoriska yrkanden ska bifallas.
- 33 Mot denna bakgrund har den hänskjutande domstolen angett att dess internationella behörighet vad gäller yrkandena avseende BigBen Frankrike följer av artikel 79.1 i förordning nr 6/2002, jämförd med artikel 6.1 i förordning nr 44/2001. Nintendos yrkanden avseende BigBen Tyskland och BigBen Frankrike är nämligen konnexa, eftersom de påstått intrångsgörande produkterna ingår i leveranskedjan mellan de båda bolagen. Med hänsyn till de argument som Nintendo och BigBen Frankrike anfört betvivlar den hänskjutande domstolen emellertid att räckvidden av det avgörande som Landgericht Düsseldorf (regional domstol i Düsseldorf) meddelat rörande Nintendos yrkanden i fråga om Big Ben Frankrike är förenligt med bestämmelserna i förordningarna nr 44/2001 och 6/2002.

- 34 Den hänskjutande domstolen har vidare angett att frågan huruvida, och under vilka omständigheter, tredje man lagligen kan använda en bild av en produkt som motsvarar en gemenskapsformgivning i syfte att göra reklam för de produkter som denne saluför och som utgör tillbehör till produkter som motsvarar en sådan registrerad formgivning inte har uppkommit tidigare. Det är således nödvändigt att tolka begreppet "citera" i den mening som avses i artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002.
- 35 Slutligen hyser den hänskjutande domstolen tvivel beträffande vilken lag som är tillämplig på Nintendos accessoriska yrkanden både vad gäller BigBen Frankrike och BigBen Tyskland och ställer sig i det sammanhanget frågande till räckvidden av artikel 8.2 i förordning nr 864/2007.
- 36 Mot denna bakgrund beslutade Oberlandesgericht Düsseldorf (Regionala överdomstolen i Düsseldorf) att vilandeförklara målen och hänskjuta följande tolkningsfrågor, vilka är identiskt formulerade i målen C-24/16 och C-25/16, till EU-domstolen:

- "1) Kan en domstol i en medlemsstat som i ett mål rörande krav på grundval av en gemenskapsformgivning är behörig i förhållande till en svarande enbart med stöd av artikel 79.1 i [förordning nr 6/2002], jämförd med artikel 6.1 i [förordning nr 44/2001], på grund av att denna svarande, som har hemvist i en annan medlemsstat, har levererat produkter som eventuellt medför intrång i immateriella rättigheter till en annan svarande som har hemvist i den aktuella medlemsstaten, meddela beslut gentemot den förstnämnda svaranden som är giltiga i hela unionen och som har verkningar som går utöver de leveransavtal som ligger till grund för behörigheten?
- 2) Ska [förordning nr 6/2002], och särskilt artikel 20.1 c däri, tolkas så, att en tredje man får återge formgivningen i kommersiellt syfte om vederbörande har för avsikt att saluföra tillbehör till produkter från rättighetsinnehavaren som motsvarar formgivningen? Om detta är fallet, vilka kriterier är i så fall tillämpliga?
- 3) Hur ska platsen 'där intrånget skedde' i artikel 8.2 i [förordning nr 864/2007] fastställas i situationer i vilka den som begår intrång
- a) erbjuder produkter som innebär intrång i immateriella rättigheter genom en webbplats och denna webbplats även är riktad till andra medlemsstater än den medlemsstat i vilken den som begår intrång har hemvist,
 - b) låter transportera produkter som medför intrång i immateriella rättigheter till en annan medlemsstat än den där vederbörande har hemvist?

Ska artikel 15 a och g i nämnda förordning tolkas så, att den lagstiftning som fastställs på detta sätt även är tillämplig på handlingar från andra medverkande personer?"

- 37 Domstolens ordförande beslutade den 1 februari 2016 att förena målen C-24/16 och C-25/16 vad gäller det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 38 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida förordning nr 6/2002, jämförd med artikel 6.1 i förordning nr 44/2001, ska tolkas så, att en domstol för gemenskapsformgivning vid vilken talan om intrång väckts – i en situation där nämnda domstol grundar sin internationella behörighet i förhållande till en första svarande på artikel 82.1 i förordning nr 6/2002 och i förhållande till en andra svarande på nämnda artikel 6.1 jämförd med artikel 79.1 i förordning nr 6/2002 på grund av att sistnämnda svarande tillverkar och till den första svaranden

levererar produkter som denne saluför – på yrkande av kändan får besluta om sådana åtgärder som avses i artikel 89.1 och artikel 88.2 i förordning nr 6/2002 gentemot den andra svaranden, varvid åtgärderna även omfattar andra handlingar från nämnda svarande än sådana handlingar som har samband med nämnda leveranskedja och i förekommande fall har verkningar i hela unionen.

- 39 Enligt artikel 82 i förordning nr 6/2002 ska, om inte annat följer av bestämmelserna i den förordningen eller av tillämpliga bestämmelser i Brysselkonventionen, hänvisningar till den konventionen, enligt artikel 68.2 i förordning nr 44/2001, anses vara hänvisningar till den sistnämnda förordningen. Således följer behörigheten för domstolar för gemenskapsformgivning som anges i artikel 80.1 i förordning nr 6/2002 att pröva talan och genkärsmål som avses i artikel 81 i den förordningen av bestämmelser som fastställts direkt i samma förordning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 juli 2017, Bayerische Motoren Werke, C-433/16, EU:C:2017:550, punkt 39).
- 40 I nämnda artikel 82.1 föreskrivs att sådan talan och genkärsmål i första hand omfattas av den internationella behörigheten för domstolar i den medlemsstat där svaranden har hemvist eller, om han inte har hemvist i någon medlemsstat, i den medlemsstat där han har ett driftsställe.
- 41 I artikel 82.5 föreskrivs en alternativ behörighet för domstolar för gemenskapsformgivning som är belägna i den medlemsstat där intrång eller fara för intrång har förekommit.
- 42 Dessa behörighetsregler utgör *lex specialis* i förhållande till reglerna i förordning nr 44/2001 (dom av den 13 juli 2017, Bayerische Motoren Werke, C-433/16, EU:C:2017:550, punkt 39).
- 43 Enligt artikel 79.1 i förordning nr 6/2002 ska, om inte annat anges i förordningen, bestämmelserna i förordning nr 44/2001 tillämpas i mål om gemenskapsformgivning. I det avseendet anges i artikel 79.3 vilka bestämmelser i förordning nr 44/2001 som inte är tillämpliga i mål i fråga om talan och genkärsmål som avses i artikel 81 i samma förordning.
- 44 Artikel 6.1 i förordning nr 44/2001 ingår inte bland de bestämmelser som räknas upp i nämnda artikel 79.3. De regler – utgörande *lex specialis* – som fastställs i förordning nr 6/2002 och som angetts i punkterna 40 och 41 ovan, innehåller inte heller några ytterligare klargöranden vad gäller villkoren för tillämpning av nämnda artikel 6.1. En domstol för gemenskapsformgivning, såsom den hänskjutande domstolen i de nationella målen, kan av det skälet, med stöd av den bestämmelsen och förutsatt att villkoren i bestämmelsen är uppfyllda, vara behörig att pröva en talan som väckts mot en svarande som inte har hemvist i den medlemsstat där domstolen är belägen.
- 45 Beträffande tillämpningen av artikel 6.1 i förordning nr 44/2001 ska det kontrolleras huruvida det mellan olika käromål, som en och samma kändan har väckt mot olika svarande, finns ett sådant samband att en gemensam dom för dessa käromål är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar. För att domarna ska anses vara oförenliga räcker det inte att målen fått olika utgång, utan det krävs därutöver att domarna i denna del avser samma rättsliga och faktiska situation (dom av den 21 maj 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, punkt 20 och där angiven rättspraxis).
- 46 I det sistnämnda avseendet framgår det visserligen av EU-domstolens praxis i fråga om patent att när talan om intrång i ett europeiskt patent som meddelats i flera olika medlemsstater väcks vid flera domstolar i dessa stater mot svarande som har hemvist i dessa stater för handlingar som svarandena påstås ha begått i respektive land, ryms eventuella skillnader mellan de avgöranden som domstolarna i fråga meddelar inte inom samma rättsliga situation, eftersom varje intrång i ett europeiskt patent ska bedömas i enlighet med bestämmelserna i gällande nationell lagstiftning i varje land för vilket patentet har meddelats. Avgöranden kan således inte betraktas som motstridiga bara för att de i viss mån skiljer sig åt (dom av den 13 juli 2006, Roche Nederland m.fl., C-539/03, EU:C:2006:458, punkterna 30–32).

- 47 I förfarandet vid EU-domstolen har svarandena i de nationella målen med hänvisning till nämnda rättspraxis bland annat gjort gällande att vissa av Nintendos yrkanden om tillgång till olika upplysningar, räkenskapshandlingar och andra handlingar, om ekonomisk ersättning, förverkande och återkallande av de aktuella produkterna, om ersättning för advokatkostnader och offentliggörande av avgörandet beror på den behöriga domstolens tillämpning av nationella bestämmelser och de kan således inte avse samma rättsliga situation. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 45–52 i sitt förslag till avgörande omfattas nämligen dessa yrkanden antingen av artikel 89.1 d i förordning nr 6/2002 eller av artikel 88.2 i samma förordning, och båda dessa bestämmelser hänvisar till nationell lagstiftning. Följaktligen regleras inte dessa yrkanden självständigt av förordning nr 6/2002 utan ska bedömas enligt tillämplig nationell lagstiftning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 februari 2014, *Gautzsch Großhandel*, C-479/12, EU:C:2014:75, punkterna 52–54).
- 48 Den hänskjutande domstolen anser emellertid att villkoret att det ska röra sig om samma rättsliga situation är uppfyllt i de nationella målen. De yrkanden som Nintendo framställt gentemot de båda svarandebolagen är faktiskt hänförliga till en och samma rättsliga situation särskilt på grund av att de rättigheter som är knutna till en gemenskapsformgivning har en enhetlig karaktär och med hänsyn till att de medel som står till buds för att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter delvis har harmoniserats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (EUT L 157, 2004, s. 45, och rättelse i EUT L 195, 2004, s. 16).
- 49 När en innehavare av en gemenskapsformgivning väcker talan om intrång är syftet att skydda den i artikel 19 i förordning nr 6/2002 stadgade ensamrätten att använda formgivningen och att hindra tredje man från att använda den utan tillstånd. I och med att denna ensamrätt har samma rättsverkan inom hela unionen är den omständigheten att vissa beslut som den behöriga domstolen kan komma att fatta i syfte att säkerställa skyddet för denna rätt är beroende av nationella bestämmelser inte relevant för frågan huruvida det rör sig om samma rättsliga situation vid tillämpningen av artikel 6.1 i förordning nr 44/2001.
- 50 Vad gäller kriteriet avseende samma faktiska situation framgår det av besluten att begära förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen har som utgångspunkt att det kriteriet är uppfyllt på grund av att det har skett leveranser av produkter som påstås utgöra intrång i ett första skede från BigBen Frankrike till BigBen Tyskland och i ett andra skede från det sistnämnda bolaget till dess kunder. Den hänskjutande domstolen ställer sig emellertid frågande till huruvida de beslut som kan komma att fattas till följd av Nintendos yrkanden endast får avse nämnda leveranser, vilka ligger till grund för den hänskjutande domstolens behörighet, eller om de därutöver kan avse andra leveranser, exempelvis de som endast utförts av BigBen Frankrike.
- 51 I de nationella målen är en av svarandena moderbolag till den andra svaranden och kärandebolaget i de målen har gjort gällande att de båda svarandebolagen har gjort sig skyldiga till liknande eller rent av identiska handlingar som innebär intrång i samma skyddade gemenskapsformgivning genom identiska intrångsgörande produkter, vilka moderbolaget tillverkar för egen räkning i vissa medlemsstater och även säljer till sitt dotterbolag i syfte att detta ska sälja dem vidare i andra medlemsstater. Under dessa omständigheter ska det erinras om att EU-domstolen redan tidigare har funnit att den faktiska situationen genomgående är densamma om svarandebolagen ingår i samma koncern och har handlat på samma eller liknande sätt, enligt en gemensam handlingsplan som utarbetats av ett av bolagen (se, bland annat, dom av den 13 juli 2006, *Roche Nederland m.fl.*, C-539/03, EU:C:2006:458, punkt 34).
- 52 Med hänsyn till syftet med artikel 6.1 som bland annat är att undvika att oförenliga domar meddelas, ska följaktligen begreppet samma faktiska situation, under sådana omständigheter – förutsatt att de verkligen är för handen, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva – och när ett

yrkande härom har framställts, omfatta samtliga handlingar från de olika svarandenas sida, inbegripet leveranser som moderbolaget gör för egen räkning, och ska således inte endast begränsas till vissa aspekter eller delar av dessa handlingar.

- 53 Vad gäller den geografiska räckvidden av de beslut om påföljder och andra åtgärder som Nintendo har yrkat med avseende på vart och ett av svarandebolagen har EU-domstolen redan tidigare slagit fast att den geografiska räckvidden av ett förbud mot fortsatt intrång eller fortsatta handlingar som skulle kunna innebära intrång i ett gemenskapsvarumärke, i den mening som avses i artikel 98.1 i rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken (EGT L 11, 1994, s. 1; svensk specialutgåva, område 17, volym 2, s. 3) i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 3288/94 av den 22 december 1994 (EGT L 349, 1994, s. 83; svensk specialutgåva, område 17, volym 2 s. 37) (nedan kallad förordning nr 40/94), fastställs utifrån såväl den territoriella behörighet som tillkommer den domstol för gemenskapsvarumärken som meddelar förbudet som den geografiska omfattningen, enligt förordning nr 40/94, av den ensamrätt som tillkommer innehavaren av det gemenskapsvarumärke som har varit föremål för intrånget eller för risken för intrång (dom av den 12 april 2011, DHL Express France, C-235/09, EU:C:2011:238, punkt 33).
- 54 Med hänsyn till likheten mellan bestämmelserna i förordningarna nr 40/94 och nr 6/2002 med regler för domstolsskyddet av de rättigheter som är knutna till gemenskapsvarumärken respektive gemenskapsformgivningar kan denna slutsats direkt tillämpas på bedömningen av den geografiska räckvidden av ett förbud mot intrång eller handlingar som utgör fara för intrång i gemenskapsformgivningar, vilket förbud är föremål för en självständig reglering i artikel 89.1 a i förordning nr 6/2002.
- 55 En annan slutsats kan inte heller godtas vad gäller fastställandet av den geografiska räckvidden av beslut som en domstol för gemenskapsformgivningar meddelar i fråga om yrkanden om andra påföljder eller åtgärder, såsom de som Nintendo yrkat i de nationella målen och som inte är föremål för en självständig reglering i förordning nr 6/2002.
- 56 Det ska erinras om att förordning nr 6/2002, såsom anges i skäl 29 i förordningen, har som mål att säkerställa att de rättigheter som en gemenskapsformgivning medför kan tillämpas effektivt inom unionens hela territorium. Detta mål är väsentligt med beaktande av sådana formgivningars enhetliga karaktär, såsom anges i artikel 1.3 i förordningen, och med hänsyn till den omständigheten att de har samma rättsverkan i hela unionen. I det skyddssystem som inrättas genom förordning nr 6/2002 uppnås detta mål dels genom vissa grundläggande, enhetliga påföljder som införts på ett självständigt sätt genom förordningen, dels genom andra påföljder och åtgärder som omfattas av den nationella lagstiftarens befogenhet.
- 57 I skäl 22 i förordningen anges nämligen klart vikten av grundläggande, enhetliga påföljder i syfte att, oavsett vid vilken domstol talan väcks, förhindra fortsatt intrång samtidigt som det i samma skäl, jämfört med skäl 29 i förordningen, erkänns att åtgärder som regleras i nationell rätt på samma sätt bidrar till att uppnå detta mål.
- 58 Följaktligen ska EU-domstolen undersöka den geografiska räckvidden av beslut om påföljder och andra åtgärder, såsom de som Nintendo yrkat i de nationella målen, mot bakgrund av de kriterier som anges i punkt 53 ovan.
- 59 För det första har de rättigheter som tillkommer innehavaren av en gemenskapsformgivning enligt förordning nr 6/2002 en geografisk räckvidd som omfattar i princip hela unionen, inom vilken gemenskapsformgivningar åtnjuter ett enhetligt skydd och får enhetlig rättsverkan (se, analogt, dom av den 12 april 2011, DHL Express France, C-235/09, EU:C:2011:238, punkt 39).

- 60 Enligt artikel 1.3 i nämnda förordning ska en gemenskapsformgivning ha en enhetlig karaktär och ha samma rättsverkan i hela unionen. Enligt samma bestämmelse får den registreras, överlåtas, avstås från eller bli föremål för ett avgörande varigenom den förklaras ogiltig, och dess användning får endast förbjudas med avseende på hela unionen. Denna princip ska gälla om inte annat föreskrivs i förordningen.
- 61 Vad för det andra gäller den territoriella omfattningen av behörigheten för en domstol för gemenskapsformgivning, såsom den hänskjutande domstolen, vid vilken talan om intrång enligt artikel 81 a i förordning nr 6/2002 har väckts, och vars behörighet i förhållande till den ena svaranden följer av artikel 82.1 i förordning nr 6/2002 och vid vilken talan har väckts med giltig verkan mot den andra svaranden – som inte har hemvist i domstolsstaten – med stöd av artikel 6.1 i förordning nr 44/2001, jämförd med artikel 79.1 i förordning 6/2002, konstaterar EU-domstolen att artikel 83 i förordning nr 6/2002 på ett självständigt sätt reglerar omfattningen av behörigheten för domstolar för gemenskapsformgivning i mål om intrång. I artikel 83.1 preciseras att en domstol för gemenskapsformgivning vars behörighet grundar sig på artikel 82.1, 82.2, 82.3 eller 82.4 i förordningen är behörig i fråga om intrång eller fara för intrång som förekommer inom någon medlemsstats territorium.
- 62 I artikel 83.2 föreskrivs däremot att en domstol för gemenskapsformgivning vars behörighet grundar sig på artikel 82.5 endast är behörig i fråga om intrång som begås eller som det finns risk för inom den medlemsstats territorium där domstolen är belägen.
- 63 Den geografiska omfattningen av behörigheten för en domstol för gemenskapsformgivning i en sådan situation som den som beskrivs i punkt 61 ovan klagörs inte uttryckligen i förordning nr 6/2002. Det framgår emellertid inte av lydelsen i artikel 6.1 i förordning nr 44/2001 och inte heller av EU-domstolens praxis rörande den bestämmelsen att den territoriella behörigheten för en domstol vid vilken talan med giltig verkan väckts med stöd av nämnda artikel 6.1 skulle vara begränsad i förhållande till en svarande som inte har hemvist i domstolsstaten.
- 64 Det ska således anses att den territoriella behörigheten för en domstol för gemenskapsformgivning vid vilken talan om intrång enligt artikel 81 a i förordning nr 6/2002 väckts under sådana omständigheter som angetts i punkt 61 ovan omfattar hela unionen även i förhållande till en svarande som inte har hemvist i domstolsstaten.
- 65 Denna tolkning är förenlig med systematiken i och ändamålet med förordning nr 6/2002. För det första är det enligt artikel 83 i den förordningen – och såsom det angetts i punkterna 61 och 62 ovan – endast när behörigheten för en domstol för gemenskapsformgivning grundar sig på artikel 82.5 i samma förordning som denna behörighet är begränsad till handlingar som innebär intrång eller fara för intrång inom domstolsstaten.
- 66 Den tolkningen kan vidare säkerställa att förordningens syfte att ge ett effektivt skydd för registrerade gemenskapsformgivning inom hela unionen uppnås (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 februari 2012, *Celaya Emparanza y Galdos International*, C-488/10, EU:C:2012:88, punkt 44).
- 67 Av det ovan anförda följer att den första frågan ska besvaras enligt följande. Förordning nr 6/2002, jämförd med artikel 6.1 i förordning nr 44/2001, ska tolkas så, att en domstol för gemenskapsformgivning vid vilken talan om intrång väckts – under sådana omständigheter som i de nationella målen i vilka nämnda domstol grundar sin internationella behörighet i förhållande till en första svarande på artikel 82.1 i förordning nr 6/2002 och i förhållande till en andra svarande på nämnda artikel 6.1 jämförd med artikel 79.1 i förordning nr 6/2002 på grund av att sistnämnda svarande tillverkar och till den första svaranden levererar produkter som denne saluför – på yrkande av käranden får besluta om sådana åtgärder som avses i artikel 89.1 och artikel 88.2 i förordning

nr 6/2002 gentemot den andra svaranden, varvid åtgärderna även omfattar andra handlingar från nämnda svarande än sådana handlingar som har samband med nämnda leveranskedja och har rättsverkningar i hela unionen.

Den andra frågan

- 68 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 ska tolkas så, att det ska anses att en tredje man som, utan samtycke från innehavaren av de rättigheter som följer av en gemenskapsformgivning, i samband med laglig saluföring av produkter som är avsedda att användas som tillbehör till specifika produkter från innehavaren av nämnda gemenskapsformgivning, använder, inbegripet via sin webbplats, bilder av produkter som motsvarar nämnda formgivning i syfte att förklara eller visa hur de sålunda saluförda produkterna kan användas tillsammans med rättighetsinnehavarens produkter utför en handling som innebär återgivning i syfte att citera i den mening som avses i nämnda artikel 20.1 c. För det fall den frågan ska besvaras jakande önskar den hänskjutande domstolen få veta på vilka villkor en sådan återgivning kan vara tillåten.
- 69 EU-domstolen påpekar härvidlag först att den begränsning i rättigheterna som är knutna till gemenskapsformgivning som anges i artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 gäller när tredje mans användning av sådana skyddade formgivning i syfte att citera utgör "handlingar som innebär återgivning" av formgivningarna. En tvådimensionell återgivning av en produkt som motsvarar en gemenskapsformgivning kan utgöra en sådan handling.
- 70 Det ska därefter undersökas huruvida en sådan handling som innebär återgivning har utförts i syfte att "citera". Artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 innehåller inte någon hänvisning till medlemsstaternas lagstiftning vad gäller begreppet citera. Det följer emellertid av såväl kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som likhetsprincipen att ordalydelsen i en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet av bestämmelsens innebörd och räckvidd i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, med beaktande av inte enbart dess ordalydelse utan även det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och det mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (se, bland annat, dom av den 3 september 2014, Deckmyn och Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, punkt 14, och dom av den 10 december 2015, Lazar, C-350/14, EU:C:2015:802, punkt 21).
- 71 Vad gäller ordalydelsen i artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 framgår det vid en jämförelse att de olika språkversionerna av denna bestämmelse uppvisar vissa olikheter, såtillvida som vissa språkversioner, bland annat den franska och den nederländska språkversionen, använder ordet illustrera medan andra språkversioner innehåller ordet citera. Detta har även påpekats av generaladvokaten i punkt 74 i hans förslag till avgörande.
- 72 Av fast rättspraxis framgår att en ren bokstavstolkning av en eller flera språkversioner av en unionsrättslig text med uteslutande av andra språkversioner inte kan godtas, eftersom en enhetlig tillämpning av unionsrättens bestämmelser kräver att de tolkas mot bakgrund av de olika versionerna på samtliga unionsspråk. I händelse av bristande överensstämmelse mellan språkversionerna av en unionsrättslig text, ska den aktuella bestämmelsen tolkas med hänsyn till systematiken i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår (dom av den 4 september 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, punkt 46 och där angiven rättspraxis, och dom av den 26 april 2017, Popescu, C-632/15, EU:C:2017:303, punkt 35).
- 73 Vad gäller syftet med förordning nr 6/2002 anges i skälen 6 och 7 att förordningen är avsedd att inrätta ett formskydd för ett område som omfattar alla medlemsstater, eftersom ett ökat skydd för industriell formgivning främjar innovation och utveckling av nya produkter och investeringar i produktionen av

dessa. EU-domstolen har även preciserat att förordningens syfte är att ge ett effektivt skydd åt registrerade gemenskapsformgivningningar inom hela unionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 16 februari 2012, *Celaya Emparanza y Galdos International*, C-488/10, EU:C:2012:88, punkt 44).

- 74 Bestämmelserna om begränsningen av de rättigheter som enligt förordningen tillkommer innehavaren av sådana formgivningningar, såsom artikel 20.1 c, ska således tolkas restriktivt utan att en sådan tolkning för den skull får inverka negativt på den ändamålsenliga verkan av den fastställda begränsningen eller på syftet därmed (se, analogt, dom av den 1 december 2011, *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, punkterna 109 och 133).
- 75 Det ska i det avseendet påpekas att det i artikel 20.1 a i förordning nr 6/2002 föreskrivs en begränsning av de rättigheter som är knutna till gemenskapsformgivningningar i fråga om handlingar som företas privat och utan vinstsyfte. Den begränsning som följer av artikel 20.1 c är åtskild från begränsningen enligt led a i samma artikel och det krävs därför att de handlingar som innebär återgivning i enlighet med den förstnämnda bestämmelsen ska ske inom ramen för en kommersiell verksamhet.
- 76 Vad gäller innebörden av begreppet *citera* i den mening som avses i artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 är den bestämmelsen avsedd att begränsa de rättigheter som är knutna till gemenskapsformgivningningar i fråga om handlingar som innebär återgivning och som ligger till grund för förklaringar eller egna kommentarer från den som avser att åberopa begränsningen. Att hindra ett företag som utvecklar nya produkter som är avsedda att vara kompatibla med befintliga produkter, vilka motsvarar gemenskapsformgivningningar som innehas av ett annat företag, från att använda bilder av dessa befintliga produkter vid laglig saluföring av företagets egna produkter i syfte att förklara eller visa hur de båda kategorierna av produkter kan användas tillsammans skulle, med hänsyn till det syfte med förordning nr 6/2002 som nämnts i punkt 73 ovan, kunna motverka innovation. Såsom även generaladvokaten har angett i punkt 75 i sitt förslag till avgörande är det en situation som förordningen är tänkt att förhindra.
- 77 En tredje man som lagligen saluför produkter som är avsedda att användas som tillbehör till specifika produkter vilka motsvarar gemenskapsformgivningningar och som återger formgivningarna i syfte att förklara eller visa hur de sålunda saluförda produkterna kan användas tillsammans med en produkt som motsvarar en skyddad formgivning utför således en handling som innebär återgivning i syfte att "citera" i den mening som avses i nämnda artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002.
- 78 Den hänskjutande domstolen hyser tveksamhet i fråga om villkoren för att kunna göra gällande denna begränsning. Det framgår därvidlag av artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 att följande tre villkor måste vara uppfyllda samtidigt för att begränsningen ska gälla. De handlingar som innebär återgivning måste vara förenliga med god affärssed, de får inte omotiverat skada ett normalt utnyttjande av formgivningningen och källan måste anges.
- 79 Vad för det första gäller villkoret att de handlingar som innebär återgivning i syfte att citera måste vara förenliga med god affärssed har EU-domstolen redan tidigare tolkat begreppet "god affärssed" i den mening som avses bland annat i artikel 6.1 c i rådets första direktiv 89/104/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmningen av medlemsstaternas varumärkeslagar (EGT L 40, 1989, s. 1; svensk specialutgåva, område 13, volym 17, s. 178), på så sätt att det utgör ett uttryck för en lojalitetsplikt gentemot varumärkesinnehavarens berättigade intressen (dom av den 17 mars 2005, *Gillette Company och Gillette Group Finland*, C-228/03, EU:C:2005:177, punkt 41 och där angiven rättspraxis). Denna rättspraxis ska, med nödvändiga anpassningar, tillämpas vid tolkningen av begreppet god affärssed enligt artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002.
- 80 En handling, som innebär återgivning av skyddade formgivningningar i syfte att citera eller undervisa är således inte förenlig med god affärssed i den mening som avses i nämnda bestämmelse när handlingen utförs på ett sådant sätt att den ger intryck av att det finns ett affärsmässigt samband mellan tredje man och innehavaren av de rättigheter som är knutna till nämnda formgivningningar, eller

när tredje man, som önskar göra den begränsning som föreskrivs i nämnda bestämmelse gällande i samband med saluföringen av produkter som används tillsammans med produkter som motsvarar med skyddade formgivning, gör intrång i de rättigheter som tillkommer innehavaren av den formgivning som skyddas enligt artikel 19 i förordning nr 6/2002, och även när denna tredje man drar otillbörlig fördel av nämnda innehavares kommersiella renommé (se, analogt, dom av den 17 mars 2005, Gillette Company och Gillette Group Finland, C-228/03, EU:C:2005:177, punkterna 42, 43 45, 47 och 48).

- 81 Det ankommer på de nationella domstolarna att kontrollera huruvida handlingar som innebär återgivning i syfte att citera uppfyller villkoret att de ska vara förenliga med god affärsed och att därvid beakta samtliga relevanta omständigheter i det enskilda fallet, bland annat hur den vara som saluförs av tredje man framställs rent allmänt.
- 82 Vad för det andra gäller villkoret att handlingar som innebär återgivning inte omotiverat skadar ett normalt utnyttjande av formgivningen påpekar EU-domstolen att det villkoret bland annat syftar till att förhindra att den handling som innebär återgivning i syfte att citera har en negativ inverkan på de ekonomiska intressen som rättighetsinnehavaren skulle kunna ha av ett normalt utnyttjande av nämnda formgivning. Den hänskjutande domstolen har redan angett att den har bedömt att detta villkor är uppfyllt i de nationella målen.
- 83 Vad för det tredje gäller kravet på källangivelse kan det konstateras att artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 inte innehåller några anvisningar om på vilket sätt källan ska anges. Såsom det anges i punkt 75 ovan är den bestämmelsen avsedd att tillåta användning av gemenskapsformgivning i syfte att citera och undervisa i samband med sådan kommersiell verksamhet som den som är aktuell i de nationella målen.
- 84 För att kravet på källangivelse ska anses uppfyllt ska, under dessa omständigheter, sättet att ange källan göra det möjligt för en normalt informerad och skäligen uppmärksam och medveten genomsnittskonsument att utan svårighet identifiera det kommersiella ursprunget för den produkt som motsvarar gemenskapsformgivningen.
- 85 I de nationella målen hade källangivelsen emellertid gjorts genom anbringande av ett EU-varumärke som tillhör innehavaren av de rättigheter som är knutna till de skyddade gemenskapsformgivningarna och därför ankommer det likaledes på den hänskjutande domstolen att avgöra om en sådan källangivelse är i överensstämmelse med bestämmelserna om varumärken.
- 86 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 ska tolkas, så att det ska anses att en tredje man som, utan samtycke från innehavaren av de rättigheter som följer av en gemenskapsformgivning, i samband med laglig saluföring av produkter som är avsedda att användas som tillbehör till specifika produkter från innehavaren av nämnda gemenskapsformgivning, använder, inbegripet via sin webbplats, bilder av produkter som motsvarar nämnda formgivning i syfte att förklara eller visa hur de sålunda saluförda produkterna kan användas tillsammans med rättighetsinnehavarens produkter utför en handling som innebär återgivning i syfte att citera i den mening som avses i nämnda artikel 20.1 c. och en sådan handling kan vara tillåten enligt nämnda bestämmelse under förutsättning att de kumulativa villkor som fastställs i bestämmelsen iakttas, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att undersöka.

Den tredje frågan

- 87 Som inledande anmärkning påpekar EU-domstolen, för det första, att den hänskjutande domstolen har preciserat att den ställer den tredje frågan endast för det fall den skulle konstatera att BigBen Tyskland och BigBen Frankrike har gjort intrång i Nintendos rättigheter enligt gemenskapsformgivningarna på

grund av att bolagen tillverkar, bjuder ut, släpper ut på marknaden, exporterar eller för dessa ändamål lagerhåller produkter som de saluför, eller på grund av att bolagen använder bilder av produkter som motsvarar nämnda formgivningarna i samband med marknadsföringen av de produkter som bolagen bjuder ut.

- 88 Det är förvisso riktigt att den hänskjutande domstolen ännu inte har tagit ställning till huruvida Nintendos rättigheter enligt de aktuella gemenskapsformgivningarna har kränkts. I motsats till vad Europeiska kommissionen har anfört kan det emellertid inte anses att den tredje frågan ska avvisas av det skälet. Det ankommer nämligen uteslutande på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. Fastställandet av förekomsten av en sådan kränkning i de nationella målen är vidare inte av rent hypotetisk art (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 maj 2017, *HanseYachts*, C-29/16, EU:C:2017:343, punkt 24).
- 89 För det andra gäller den tredje frågan endast de påföljder och åtgärder som Nintendo har yrkat och som anges i punkt 47 ovan. Dessa påföljder och åtgärder regleras inte på ett självständigt sätt i artikel 89.1 a–c i förordning nr 6/2002.
- 90 För det tredje bygger denna fråga på antagandet att artikel 8.2 i förordning nr 864/2007 är tillämplig på en sådan situation som den i de nationella målen. Den hänskjutande domstolen ställer sig således frågande till hur begreppet ”det land där intrånget skedde” i den mening som avses i nämnda artikel 8.2 ska tolkas under sådana omständigheter som de som är för handen i de nationella målen där flera intrångsgörande handlingar som har begåtts i olika medlemsstater görs gällande mot vart och ett av svarandebolagen. Nämnda domstol vill även få klarhet i huruvida den lag som enligt den bestämmelsen är tillämplig, i enlighet med artikel 15 i förordning nr 864/2007, ska tillämpas på handlingar som utgör medverkan.
- 91 EU-domstolen påpekar i det avseendet att artikel 8.2 i förordning nr 864/2007, enligt sin lydelse, fastställer att tillämplig lag på en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i ett intrång i en immateriell rättighet som gäller i hela unionen, ska vara lagen i det land där intrånget skedde när det gäller alla frågor som inte regleras i det relevanta gemenskapsinstrumentet.
- 92 De påföljder och åtgärder som har yrkats mot svarandebolagen i de nationella målen och som avses med den tredje frågan ingår visserligen bland de påföljder och åtgärder som avses i artikel 88.2 och artikel 89.1 d i förordning nr 6/2002 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 februari 2014, *Gautzsch Großhandel*, C-479/12, EU:C:2014:75, punkterna 52–54).
- 93 Dessa bestämmelser reglerar emellertid inte nämnda påföljder och åtgärder på ett självständigt sätt utan hänvisar, såsom har angetts i punkterna 47 och 89 ovan, till den lagstiftning i medlemsstaterna som är tillämplig enligt nämnda bestämmelser, inklusive medlemsstaternas internationella privaträtt. I och med att privaträtten i medlemsstaterna, med undantag av Konungariket Danmark, med avseende på lagvalsreglerna för tillämpliga lagar på privaträttens område vad gäller utomobligatoriska förpliktelser, inklusive sådana förpliktelser som är en följd av intrång i immateriella rättigheter som gäller i hela unionen har blivit enhetlig genom antagandet av förordning nr 864/2007 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 januari 2016, *ERGO Insurance och Gjensidige Baltic*, C-359/14 och C-475/14, EU:C:2016:40, punkt 37), ska nämnda hänvisning, i den mån den rör den internationella privaträtten, förstås så att den avser bestämmelserna i nämnda förordning.
- 94 Vad gäller begreppet ”det land där intrånget skedde” i den mening som avses i artikel 8.2 i förordning nr 864/2007 innehåller det inte någon hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar i syfte att fastställa bestämmelsens innebörd och räckvidd. Enligt den rättspraxis som nämnts i punkt 70 ovan

ska ordalydelsen i en sådan unionsbestämmelse i regel ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, med beaktande av det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och det mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i

- 95 Ordalydelsen i artikel 8.2 i förordning nr 867/2007 hänvisar, i den franska språkversionen, till lagen i det land ”där intrånget skedde” (*”il a été porté atteinte à ce droit”*). Det är inte möjligt att med hjälp av den formuleringen fastställa huruvida det krävs ett aktivt handlande av den som är ansvarig för intrånget i det sålunda utpekade landet, med undantag av den plats där intrånget får verkningar. Andra språkversioner av den bestämmelsen – exempelvis den spanska, tyska, italienska, litauiska, nederländska, portugisiska, slovenska och svenska språkversionen – är däremot mer entydiga i det avseendet i och med att det hänvisas till det land där ”intrånget skedde”. Detsamma gäller den engelska språkversionen som hänvisar till lagen i det land *”in which the act of infringement was committed”*.
- 96 Vad gäller systematiken och sammanhanget i vilket artikel 8.2 i förordning nr 864/2007 förekommer framgår det av skäl 16 i förordningen att enhetliga regler bör öka möjligheten att förutse hur domstolarna kommer att döma och garantera en rimlig avvägning mellan de intressen som den vars ansvar görs gällande och den skadelidande har. För det ändamålet fastställs i artikel 4.1 i förordningen den allmänna principen om att det i fråga om en utomobligatorisk förpliktelse är lagen i det land där skadan uppkommer (*lex loci damni*) som ska tillämpas.
- 97 Av skäl 19 i förordning nr 864/2007 framgår emellertid att unionslagstiftaren har medgett att särskilda regler bör införas för speciella skadeståndsgrundande händelser där denna allmänna princip inte tillgodoser behovet av en rimlig balans mellan berörda intressen. Artikel 8.2 i den förordningen utgör en sådan särskild regel i fråga om utomobligatoriska förpliktelser som är en följd av intrång i immateriella rättigheter som gäller i hela unionen.
- 98 I och med att det i artikel 8.2 i förordning nr 864/2007 föreskrivs ett specifikt anknytningskriterium som skiljer sig från den allmänna principen i artikel 4.1 i samma förordning att det är lagen i det land där skadan uppkommer (*lex loci damni*) som ska tillämpas ska följaktligen kriteriet avseende ”det land där intrånget skedde” förstås så, att det är åtskilt från kriteriet landet ”där skadan uppkommer” enligt artikel 4.1 i förordningen. Begreppet ”det land där intrånget skedde” i den mening som avses i artikel 8.2 i samma förordning ska följaktligen tolkas så, att det avser det land där den skadevällande händelsen inträffade, det vill säga det land där den handling som utgör intrång har begåtts.
- 99 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 64 i sitt förslag till avgörande är emellertid mål rörande intrång i immateriella rättigheter synnerligen komplicerade. Det händer ofta att flera intrångshandlingar görs gällande mot en och samma svarande, vilket medför att flera platser – såsom plats där skadan har uppkommit – skulle kunna utgöra relevant anknytningspunkt i syfte att fastställa vilken lag som ska tillämpas.
- 100 Enligt artikel 19.1 och 19.2 i förordning nr 6/2002, och såsom har angetts i punkt 49 ovan, ger en gemenskapsformgivning innehavaren ensamrätt att använda den och att hindra tredje man från att utan hans samtycke använda den. Med ”användning” enligt den bestämmelsen avses särskilt att tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden, importera, exportera eller använda en produkt som formgivningen ingår i eller används för eller att lagervålla en sådan produkt för sådana ändamål.
- 101 Vidare är immateriella rättigheter som gäller i hela unionen skyddade inom hela unionens territorium. Intrångshandlingar kan utföras i många medlemsstater varför det blir svårt att förutsäga vilken lag som ska tillämpas på frågor som inte regleras självständigt i den relevanta unionsbestämmelsen.
- 102 Domstolen har emellertid redan tidigare preciserat att förordning nr 864/2007, enligt skälen 6, 13, 14 och 16 däri, syftar till att säkerställa förutsebarhet vad gäller resultatet av en tvist, rättssäkerhet beträffande tillämplig lag och enhetlig tillämpning av förordningen i alla medlemsstater (dom av den

17 november 2011, Homawoo, C-412/10, EU:C:2011:747, punkt 34). Av skälen 16 och 19 i förordning nr 864/2007 framgår dessutom att unionslagstiftaren har haft för avsikt att, genom de anknytningskriterier som fastställs i förordningen, åstadkomma en rimlig balans mellan de intressen som den person vars ansvar görs gällande och den skadelidande har. Således ska anknytningskriteriet i artikel 8.2 i den förordningen tolkas med beaktande av de ovannämnda målen och de utmärkande dragen i det rättsområde inom vilket kriteriet är avsett att tillämpas.

- 103 I en situation där flera olika intrångshandlingar bestående i "användning" i den mening som avses i artikel 19.1 i förordning nr 6/2002, vilka har utförts i olika medlemsstater, görs gällande mot en och samma svarande ska man, mot bakgrund av dessa mål, vid fastställande av den skadevällande händelsen, inte hänföra sig till var och en av de kritiserade handlingarna utan göra en övergripande bedömning av nämnda svarandes handlande i syfte att fastställa den plats där nämnda svarande har utfört den första handling som utgör intrång eller fara för intrång och som ligger till grund för det kritiserade handlandet.
- 104 Genom en sådan tolkning kan den domstol där talan har väckts enkelt fastställa vilken lag som är tillämplig genom att använda ett enda anknytningskriterium som avser den plats där den handling, som ligger till grund för ett flertal handlingar som görs gällande mot en svarande och som utgör intrång eller fara för intrång har begåtts. Genom den tolkningen säkerställs även förutsebarheten vad gäller den lag som på detta sätt fastställs för samtliga parter i mål om intrång i immateriella rättigheter i unionen.
- 105 Den hänskjutande domstolen har dessutom ställt frågor i syfte att få fastställt vilken lag som enligt artikel 8.2 i förordning nr 864/2007 är tillämplig under sådana omständigheter som dem som är för handen i de nationella målen.
- 106 Den hänskjutande domstolen har för det första hänvisat till en situation där en ekonomisk aktör kritiserats för att, utan samtycke från innehavaren av de rättigheter som följer av en gemenskapsformgivning, via sin webbplats ha salufört produkter som påstås utgöra intrång i nämnda rättigheter, varvid webbplatsen är tillgänglig för konsumenterna som befinner sig i andra medlemsstater än den där nämnde ekonomiska aktör är etablerad.
- 107 EU-domstolen preciserar härvidlag att det ska anses att en aktör som bedriver e-handel genom att på sin webbplats som riktar sig till konsumenterna i flera medlemsstater, i strid med de rättigheter som är knutna till gemenskapsformgivningarna, erbjuder produkter till försäljning, vilka visas på skärmen och kan beställas via nämnda webbplats, har utfört en handling som innebär att denne bjuder ut produkterna till försäljning. Därigenom bjuder den aktören ut och släpper ut på marknaden – i den mening som avses i artikel 19.1 i förordning nr 6/2002 – produkter som påstås medföra intrång i immateriella rättigheter, via sin webbplats. Sådana handlingar ska anses utgöra "användning" i den mening som avses i samma bestämmelse.
- 108 Under sådana omständigheter ska det anses att den skadevällande händelsen utgörs av en aktörs handlande när denne utbjuder produkter till försäljning vilka påstås medföra intrång i immateriella rättigheter bland annat genom att göra ett säljerbjudande tillgängligt online via aktörens webbplats. Platsen där den skadevällande händelsen har inträffat, enligt artikel 8.2 i förordning nr 864/2007, är följaktligen den plats där processen för att göra säljerbjudandet tillgängligt online via aktörens webbplats inleds.
- 109 Den hänskjutande domstolen har för det andra ställt sig frågande till vilken lag som är tillämplig när en aktör låter transportera produkter som påstås medföra intrång i immateriella rättigheter till en annan medlemsstat än den där aktören har hemvist med hjälp av ett utomstående företag. I likhet med vad som angetts i punkt 103 ovan ska man vid fastställande av den skadevällande händelsen enligt artikel 8.2 i förordning nr 864/2007, inte hänföra sig till var och en av de handlingar som svaranden

kritiseras för utan göra en övergripande bedömning av nämnda svarandes handlande i syfte att fastställa den plats där nämnda svarande har utfört den första handling som utgör intrång eller fara för intrång och som ligger till grund för det kritiserade handlandet.

- 110 Vad slutligen gäller den hänskjutande domstolens fråga om vilken lag som är tillämplig på handlingar som utgör medverkan finner EU-domstolen att den hänskjutande domstolen inte har angett skälen till att den önskar en tolkning av artikel 15 i förordning nr 864/2007 så att EU-domstolen kan ge ett användbart svar på frågan. Denna ska följaktligen avvisas i enlighet med artikel 94 i rättegångsreglerna.
- 111 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den tredje frågan besvaras enligt följande. Artikel 8.2 i förordning nr 864/2007 ska tolkas så, att begreppet ”det land där intrånget skedde” i den mening som avses i den bestämmelsen avser det land där den skadevållande händelsen inträffade. I en situation där flera olika intrångshandlingar, som har begåtts i olika medlemsstater, görs gällande mot en och samma svarande ska man vid fastställande av den skadevållande händelsen, inte hänföra sig till var och en av de kritiserade handlingarna utan göra en samlad bedömning av svarandens handlande i syfte att fastställa den plats där svaranden har utfört den första handling som utgör intrång eller fara för intrång och som ligger till grund för det kritiserade handlandet.

Rättegångskostnader

- 112 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

- 1) Rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning, jämförd med artikel 6.1 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ska tolkas så, att en domstol för gemenskapsformgivning vid vilken talan om intrång väckts – i en situation där nämnda domstol grundar sin internationella behörighet i förhållande till en första svarande på artikel 82.1 i förordning nr 6/2002 och i förhållande till en andra svarande på nämnda artikel 6.1 jämförd med artikel 79.1 i förordning nr 6/2002 på grund av att sistnämnda svarande tillverkar och till den första svaranden levererar produkter som denne saluför – på yrkande av käranden får besluta om sådana åtgärder som avses i artikel 89.1 och artikel 88.2 i förordning nr 6/2002 gentemot den andra svaranden, varvid åtgärderna även omfattar andra handlingar från nämnda svarande än sådana handlingar som har samband med nämnda leveranskedja och har verkningar i hela Europeiska unionen.
- 2) Artikel 20.1 c i förordning nr 6/2002 ska tolkas, så att det ska anses att en tredje man som, utan samtycke från innehavaren av de rättigheter som följer av en gemenskapsformgivning, i samband med laglig saluföring av produkter som är avsedda att användas som tillbehör till specifika produkter från innehavaren av nämnda gemenskapsformgivning, använder, inbegripet via sin webbplats, bilder av produkter som motsvarar nämnda formgivning i syfte att förklara eller visa hur de sålunda saluförda produkterna kan användas tillsammans med rättighetsinnehavarens produkter utför en handling som innebär återgivning i syfte att citera i den mening som avses i nämnda artikel 20.1 c. och en sådan handling kan vara tillåten enligt nämnda bestämmelse under förutsättning att de kumulativa villkor som fastställs i bestämmelsen iakttas, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att undersöka.

- 3) Artikel 8.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) ska tolkas så, att begreppet ”det land där intrånget skedde” i den mening som avses i den bestämmelsen avser det land där den skadevällande händelsen inträffade. I en situation där flera olika intrångshandlingar, som har begåtts i olika medlemsstater, görs gällande mot en och samma svarande ska man vid fastställande av den skadevällande händelsen, inte hänföra sig till var och en av de kritiserade handlingarna utan göra en samlad bedömning av svarandens handlande i syfte att fastställa den plats där svaranden har utfört den första handling som utgör intrång eller fara för intrång och som ligger till grund för det kritiserade handlandet.

Underskrifter